

ZMĚNA POHLAVÍ

Oznamovací povinnost matričních úřadů

září 2018

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
Zápis změny pohlaví - státní občan ČR § 17a ZOM	MÚ, který vede knihu narození, v níž je narození osoby zapsáno	AISEO Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny pohlaví do AISEO“	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
Zápis změny pohlaví - cizinec narozený na území ČR § 17a ZOM	MÚ, který vede knihu narození, v níž je narození osoby zapsáno	Ředitelství služby cizinecké policie Bez zbytečného odkladu	Kopie matričního dokladu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqpw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
Změna jména a příjmení na neutrální v souvislosti se zahájením léčby pro změnu pohlaví²⁾ - státní občan ČR § 72 odst. 5 ZOM	MÚ, který o změně jména a příjmení rozhodl (§ 74 ZOM)	MÚ, který vede knihu narození Bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí	Oznámení o vydaném rozhodnutí vč. kopie rozhodnutí <ul style="list-style-type: none"> • prostřednictvím DS, nebo • fyzicky 	§ 83 ZOM § 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.
	MÚ, který vede knihu narození	AISEO Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.

		se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)		
Změna jména a příjmení na neutrální v souvislosti se zahájením léčby pro změnu pohlaví²⁾ - cizinec narozený na území ČR § 72 odst. 5 a 6 ZOM	MÚ, který o změně jména a příjmení rozhodl (§ 74 ZOM)	MÚ, který vede knihu narození Bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí	Oznámení o vydaném rozhodnutí vč. kopie rozhodnutí <ul style="list-style-type: none"> prostřednictvím DS, nebo fyzicky 	§ 83 ZOM § 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.
	MÚ, který vede knihu narození	Ředitelství služby cizinecké policie Bez zbytečného odkladu	Kopie matričního dokladu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
Změna jména a příjmení na jiné, byla-li léčba pro změnu pohlaví dokončena a osoba již užívá neutrální jméno a příjmení³⁾ - státní občan ČR	MÚ, který o změně jména a příjmení rozhodl (§ 74 ZOM)	MÚ, který vede knihu narození Bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí	Oznámení o vydaném rozhodnutí vč. kopie rozhodnutí <ul style="list-style-type: none"> prostřednictvím DS, nebo fyzicky 	§ 83 ZOM § 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

§ 72 odst. 5 ZOM	MÚ, který vede knihu narození	AISEO Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
Změna jména a příjmení na jiné, byla-li léčba pro změnu pohlaví <u>dokončena</u> a osoba <u>již užívá</u> neutrální jméno a příjmení³⁾ - cizinec narozený na území ČR	MÚ, který o změně jména a příjmení rozhodl (§ 74 ZOM)	MÚ, který vede knihu narození Bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí	Oznámení o vydaném rozhodnutí vč. kopie rozhodnutí <ul style="list-style-type: none"> • prostřednictvím DS, nebo • fyzicky 	§ 83 ZOM § 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.
§ 72 odst. 5 ZOM	MÚ, který vede knihu narození	Ředitelství služby cizinecké policie Bez zbytečného odkladu	Kopie matričního dokladu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnq9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
Nepožádá-li fyzická osoba po změně pohlaví o změnu jména a zároveň <u>dosud neužívá</u> neutrální jméno § 72 odst. 5 ZOM	MÚ, který vede knihu narození	Soudu Bez zbytečného odkladu	Písemné oznámení o tom, že fyzická osoba nepožádala po změně pohlaví o změnu jména ⁴⁾ , a aby soud tedy určil jméno (prostřednictvím DS)	§ 72 odst. 5 ZOM § 9 a § 85 zák. č. 99/1963 Sb. (příslušnost soudu)

Bylo-li po provedené změně pohlaví zjištěno, že osoba dosud žije v platném manželství či registrovaném partnerství (jedná se o výjimečné případy, a to zejména pokud změna pohlaví proběhla v cizině)	MÚ, který vede knihu narození fyzické osoby	MÚ, který vede knihu manželství/registrovaného partnerství Bez zbytečného odkladu	Písemné oznámení o tom, že fyzická osoba změnila pohlaví (včetně dvou vyhotovení doslovného výpisu z matriční knihy narození ⁵⁾)	§ 83 ZOM § 21 odst. 2 písm. b) zák. č. 373/2011 Sb.
	MÚ, který vede knihu manželství/registrovaného partnerství	OSČ MV (k provedení změny stavu v AISEO) Bez zbytečného odkladu	Písemné oznámení o tom, že fyzická osoba změnila pohlaví a je dosud vedena jako žijící v platném manželství / reg. partnerství (včetně doslovného výpisu z matriční knihy manželství, a narození)	§ 29 OZ § 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.

¹⁾ Ze zasláního matričního dokladu Ředitelství služby cizinecké policie musí být zřejmé, k jaké „změně“ u cizince došlo a k jakému datu (vč. odkazu na pr. předpis). Tato skutečnost by proto měla být vždy uvedena v poznámce matričního dokladu zasílaného Ředitelství služby cizinecké policie (po provedené změně pohlaví a jména a příjmení je osobě vydán nový rodný list, ze kterého tato změna není patrná). Z tohoto důvodu je nezbytné skutečnost o změně pohlaví uvést do poznámky matričního dokladu zasílaného Ředitelství služby cizinecké policie, aby mohl být cizinec ztotožněn v AISC. Obdobně bude poznámka vyplněna v případě, kdy ke změně pohlaví ještě nedošlo, ale cizinec si již změnil jméno a příjmení na neutrální ve správním řízení.

²⁾ Upozorňujeme, že zde uvedená oznamovací povinnost řeší pouze případy, kdy je fyzická osoba podstupující léčbu pro změnu pohlaví svobodná. Pokud by léčbu pro změnu pohlaví podstupovala osoba rozvedená, osoba, jejíž partnerství bylo zrušeno, nebo osoba, jejíž manžel nebo partner zemřel (tj. osoba, která změnila osobní stav), je nezbytné změnu promítnout též do příslušné matriční knihy (manželství, partnerství, úmrtí). Oznamovací povinnost by v tomto případě plnil matriční úřad, který o změně jména a příjmení na neutrální rozhodl. Po provedeném zápisu do matriční knihy by byl vystaven nový oddací list/doklad o registrovaném partnerství/úmrtí list s poznámkou o povolené změně (např. „Zde zapsanému muži byla rozhodnutím..., které nabylo právní moci ... povolena změna příjmení na „Nováků“.“). Doporučujeme v tomto případě do poznámky neuvádět, že změna příjmení byla povolena „v souvislosti se zahájením léčby pro změnu pohlaví“, a to především s ohledem na citlivost takových případů.

Dále upozorňujeme, že byla-li léčba pro změnu pohlaví zahájena a fyzická osoba dosud žije v platném manželství a požádá o změnu příjmení na příjmení neutrální (Janků, Tomšů, atd.), postupuje matriční úřad podle příslušných ustanovení zákona o matrikách, týkajících se změny příjmení za trvání manželství (§ 73 ZOM).

³⁾ Upozorňujeme, že zde uvedená oznamovací povinnost řeší pouze případy, kdy je fyzická osoba podstupující léčbu pro změnu pohlaví svobodná. Pokud by léčba pro změnu pohlaví byla dokončena u osoby rozvedené, osoby, jejíž partnerství bylo zrušeno, nebo osoby, jejíž manžel nebo partner zemřel (tj. osoby, která změnila osobní stav), je nezbytné uvedenou změnu promítnout též do příslušné matriční knihy (manželství, partnerství, úmrtí). Oznamovací povinnost by v tomto případě plnil matriční úřad, který o změně jména a příjmení rozhodl. Po provedeném zápisu této skutečnosti do matriční knihy by byl vystaven nový oddací list/doklad o registrovaném partnerství/úmrtí list. Zároveň jsme toho názoru, že skutečnost o změně pohlaví a s tím spojené změně jména a příjmení by se v poznámce oddacího listu měla promítnout pouze na žádost, opět s ohledem na citlivost takových případů.

⁴⁾ § 72 odst. 5 ZOM.

⁵⁾ Jedno vyhotovení doslovného výpisu z knihy narození bude sloužit jako podklad pro provedení dodatečného záznamu do matriční knihy manželství, a poté bude založeno do sbírky listin k zápisu manželství. Druhé vyhotovení zašle matrika manželství spolu s doslovným výpisem z knihy manželství OSČ MV k provedení změny stavu v AISEO. Pokud matrika narození zašle matrice manželství pouze jedno vyhotovení doslovného výpisu z knihy narození, vyhotoví z tohoto matrika manželství úředně ověřenou kopii a tuto zašle spolu s doslovným výpisem z knihy manželství OSČ MV.

Použité zkratky

- AISC – agendový informační systém cizinců
- AISEO – agendový informační systém evidence obyvatel
- ČR – Česká republika
- DS – datová schránka
- IVS – Institut pro veřejnou správu
- MK – matriční kniha
- MV – Ministerstvo vnitra
- MÚ – matriční úřad
- OZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- OSČ – odbor správních činností

- OVS – odbor všeobecné správy
- ZOM – zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Právní předpisy

- zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

Metodika MV

- Informace OVS MV č. **12/2017, 16/2017 a 23/2017**
- Informace OVS MV č. **13/2014**
- Informace OVS MV č. **27/2016**
- Zápis z pracovní porady krajských úřadů, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hlavního města Prahy, konané ve dnech 1. a 2. 10. 2015 v IVS v Benešově, rozeslaný všem zúčastněným pod č. j. MV-17888-64/VS-2015 dne 14. dubna 2016 (**Zápis 2015**) – body **8 a 15**
- Zápis z pracovní porady krajských úřadů, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hlavního města Prahy, konané ve dnech 30. a 31. 5. 2017 v IVS v Benešově, rozeslaný všem zúčastněným pod č. j. MV-1064-61/VS-2017 dne 24. srpna 2017 (**Zápis 2017**) – bod **36**